

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 8ης Μαΐου 2003 *

Στην υπόθεση C-268/01,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Verwaltungsgericht Weimar (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Agrargenossenschaft Alkersleben eG

και

Freistaat Thüringen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, 5 και 9, στοιχεία γ και δ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 751/1999 της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 1999 (ΕΕ L 96, σ. 11),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. Schintgen, πρόεδρο τμήματος, B. Σκουρή (εισηγητή) και N. Colneric, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Léger
γραμματέας: R. Grass

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- ο Agrargenossenschaft Alkersleben eG, εκπροσωπούμενος από τον O. Reidt, Rechtsanwalt,
- το Freistaat Thüringen, εκπροσωπούμενο από τον M. Koloβα,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους W.-D. Plessing και R. Stüwe,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον M. Niejahr, επικουρούμενο από τον N. Núñez Müller, Rechtsanwalt,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Νοεμβρίου 2002,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με διάταξη της 23ης Μαΐου 2001, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 6 Ιουλίου 2001, το Verwaltungsgericht Weimar υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 234 ΕΚ, τρία προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, 5 και 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 405, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 751/1999 της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 1999 (ΕΕ L 96, σ. 11, στο εξής: κανονισμός 3950/92).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν κατά την εκδίκαση διαφοράς μεταξύ του Agrargenossenschaft Alkersleben eG και του Freistaat Thüringen (ομόσπονδου κράτους της Θουριγγίας) σχετικά με την απόφαση του Landesverwaltungsamt Thüringen να ανακαλέσει την ποσότητα αναφοράς την οποία είχε προηγουμένως χορηγήσει προσωρινά.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

- 3 Το 1984, λόγω της συνεχιζόμενης ανισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησεως στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, θεσπίστηκε με τον

κανονισμό (ΕΟΚ) 856/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 περί κοινής οργάνωσης αγοράς στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 10), σύστημα συμπληρωματικών εισφορών επί του γάλακτος. Κατά το άρθρο 5γ του κανονισμού (ΕΟΚ) 804/68 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1968 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/003, σ. 82), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 856/84, οφείλεται συμπληρωματική εισφορά για τις ποσότητες γάλακτος που υπερβαίνουν την εκάστοτε καθοριζόμενη ποσότητα αναφοράς.

- 4 Οι γενικοί κανόνες για την επιβολή αυτής της συμπληρωματικής εισφοράς καθορίστηκαν με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 857/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984, περί γενικών κανόνων για την εφαρμογή της εισφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 5γ του κανονισμού 804/68 στον τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων (ΕΕ L 90, σ. 13).
- 5 Ο κανονισμός 857/84 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3577/90 του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1990, περί των μεταβατικών μέτρων στον τομέα της γεωργίας και των προσαρμογών που απαιτούνται λόγω της ένωσης της Γερμανίας (ΕΕ L 353, σ. 23).
- 6 Στην ένατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3577/90 τονίζεται:

«[...] η εφαρμογή του καθεστώτος ελέγχου της παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων δεν πρέπει να θέσει σε κίνδυνο την ανασυγκρότηση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας. [...] αυτό προϋποθέτει ότι η εφαρμογή του καθεστώτος αυτού πρέπει να καταστεί περισσότερο ελαστική μόνον όμως για τις εγκαταστάσεις που βρίσκονται στο εν λόγω έδαφος. [...] πρέπει, επίσης, να εξασφαλιστεί ότι οι συμπληρωματικές ποσοστώσεις που χορηγούνται στη Γερμανία στον τομέα της ζάχαρης εξυπηρετούν μόνο τη γεωργία του εδάφους της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας».

- 7 Ο κανονισμός 857/84 καταργήθηκε με τον κανονισμό 3950/92, ο οποίος τροποποίησε το εν λόγω σύστημα συμπληρωματικής εισφοράς και παρέτεινε την ισχύ του μέχρι την 1η Απριλίου 2000, ενώ αρχικά προβλεπόταν ότι θα ίσχυε μέχρι την 1η Απριλίου 1993.
- 8 Κατά την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3950/92:

«[...] έχει γίνει αποδεκτό ότι η εφαρμογή του καθεστώτος ελέγχου της γαλακτοκομικής παραγωγής δεν πρέπει να θέσει υπό αμφισβήτηση την αναδιάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας: ότι λόγω των δυσκολιών που απαντώνται απαιτείται παράταση, για μια συμπληρωματική περίοδο, των ελαφρύνσεων του καθεστώτος για το εν λόγω έδαφος, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι το έδαφος αυτό θα είναι ο μοναδικός δικαιούχος των ελαφρύνσεων αυτών».

- 9 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 3950/92 καθορίζει τις συνολικές εγγυημένες ποσότητες για κάθε κράτος μέλος αρχής γενομένης από το 1993. Όσον αφορά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, οι ποσότητες που παραχωρούνταν στα νέα ομόσπονδα κράτη (Länder) αναφέρονταν χωριστά. Η διάταξη αυτή προβλέπει:

«Οι ακόλουθες συνολικές ποσότητες καθορίζονται με την επιφύλαξη μιας ενδεχόμενης αναθεώρησης μετά τη διαπίστωση της εν γένει κατάστασης της αγοράς και των ιδιαιτεροτήτων σε ορισμένα κράτη μέλη:

(σε τόνους)

Κράτη μέλη	Παραδόσεις	Απευθείας πωλήσεις
[...]	[...]	[...]
Γερμανία ⁽¹⁾	27 767 036	97 780
[...]	[...]	[...]

(¹) Από τους οποίους 6 242 180 τόνοι για τις παραδόσεις από τους παραγωγούς στο έδαφος των νέων ομόσπονδων κρατών (Länder) και 11 187 τόνοι για τις απευθείας πωλήσεις στα νέα ομόσπονδα κράτη (Länder).»

10 Το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3950/92 ορίζει:

«Όσον αφορά τις εκμεταλλεύσεις που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας και για την περίοδο από της 1ης Απριλίου 1993 έως τις 31 Μαρτίου 1994, η ποσότητα αναφοράς μπορεί να χορηγείται προσωρινά υπό τον όρο ότι η κατ'αυτόν τον τρόπο χορηγούμενη ποσότητα δεν θα τροποποιείται κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Ωστόσο, προκειμένου να οδηγηθεί εις πέρας η αναδιάρθρωση των εν λόγω εκμεταλλεύσεων, το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται μέχρι το τέλος της περιόδου 1997/98.

Ενόψει της οριστικής επίλυσης των προβλημάτων που προκύπτουν από την προαναφερθείσα αναδιάρθρωση, η εφαρμογή του πρώτου εδαφίου παρατείνεται κατά δύο περιόδους δώδεκα μηνών μετά τη λήξη της περιόδου που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο.»

11 Το άρθρο 5 του κανονισμού 3950/92 προβλέπει:

«Εντός των ποσοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 3, το κράτος μέλος μπορεί να τροφοδοτεί το εθνικό του απόθεμα, μέσω γραμμικής μείωσης του συνόλου των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς προκειμένου να χορηγεί πρόσθετες ή ειδικές ποσότητες σε παραγωγούς που καθορίζονται σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια τα οποία θεσπίζονται σε συνεννόηση με την Επιτροπή [...]

Με την επιφύλαξη του άρθρου 6, παράγραφος 1, οι ποσότητες αναφοράς τις οποίες διαθέτουν οι παραγωγοί που δεν έχουν θέσει σε εμπορία γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα για περίοδο δώδεκα μηνών, προστίθενται στο εθνικό απόθεμα και μπορούν να ανακαταμεμηθούν σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο [...].»

12 Σύμφωνα με το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

[...]

γ) παραγωγός: κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, η εκμετάλλευση των οποίων βρίσκεται στο γεωγραφικό έδαφος κράτους μέλους:

— που πωλεί γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα απευθείας στον καταναλωτή,

ή/και

— που παραδίδει στον αγοραστή·

δ) εκμετάλλευση: το σύνολο των μονάδων παραγωγής τις οποίες διαχειρίζεται ο παραγωγός και οι οποίες βρίσκονται στο γεωγραφικό έδαφος κράτους μέλους».

Η εθνική νομοθεσία

- 13 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ρύθμισε τη μεταβίβαση των ποσοτήτων αναφοράς με τη *Milchgarantiemengenverordnung* (κανονιστική απόφαση περί των εγγυημένων ποσοτήτων γάλακτος), της 21ης Μαρτίου 1994 (BGBl. 1994 I, σ. 586), όπως τροποποιήθηκε με την 33η *Änderungsverordnung*, της 25ης Μαρτίου 1996 (BGBl. 1996 I, σ. 535, στο εξής: MGV).
- 14 Η MGV περιελάμβανε, για τη χρονική περίοδο την οποία αφορά η υπόθεση της κύριας δίκης, ειδικές διατάξεις εφαρμοστέες στους γαλακτοπαραγωγούς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας (στο εξής: η πρώην ΛΔΓ). Σύμφωνα με το άρθρο 16 α της MGV, οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται «στους παραγωγούς γάλακτος των οποίων η εκμετάλλευση ευρίσκεται, εν όλω ή εν μέρει, στο έδαφος περί του οποίου γίνεται μνεία στο άρθρο 3 της συνθήκης επανενώσεως, στην εκμετάλλευση που είναι εγκατεστημένη στο ως άνω έδαφος ή τα τμήματα εκμεταλλεύσεως που ευρίσκονται σ' αυτό, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις».
- 15 Το άρθρο 16 ε, παράγραφος 1 α, της MGV ορίζει:
- «Προσωρινή ποσότητα, η οποία παραδόθηκε κατά λιγότερο από 80 % εντός του προηγούμενου δωδεκαμήνου, αποδεσμεύεται [...] σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις, υπέρ του ομόσπονδου κράτους εγκαταστάσεως της εκμεταλλεύσεως ή τμήματος εκμεταλλεύσεως, στην οποία η ποσότητα αναφοράς είχε παραχωρηθεί προσωρινά.»
- 16 Με σύμβαση της 2ας και 9ης Μαρτίου 1993, η οποία συνήφθη μεταξύ του ομόσπονδου κράτους του Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας, ευρισκομένου στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, και του ομόσπονδου κράτους της Κάτω Σαξονίας, περι-

λαμβανομένου στα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι κοινότητες της διοικητικής περιφέρειας Neuhaus, οι υπαγόμενες μέχρι τότε στο κράτος του Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας, ενσωματώθηκαν στο κράτος της Κάτω Σαξονίας. Στις κοινότητες αυτές περιλαμβάνεται και το Kaarben.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 17 Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι ο Agrargenossenschaft Alkersleben eG, προσφεύγων της κύριας δίκης, είναι γεωργικός συνεταιρισμός, εγκατεστημένος στο Alkersleben, στο ομόσπονδο κράτος της Θουριγγίας, το οποίο ευρίσκεται στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ. Ο συνεταιρισμός διέθετε προσωρινή ποσότητα αναφοράς 7 625 797 kg, η οποία του είχε παραχωρηθεί από το εν λόγω κράτος. Κατά το θέρους του 1998, μίσθωσε τμήμα των εγκαταστάσεων γαλακτοπαραγωγής μιας γεωργικής εκμεταλλεύσεως που ευρίσκεται στο Kaarben. Ακολούθως, μετακίνησε ολόκληρο το κοπάδι γαλακτοφόρων αγελάδων του στις εγκαταστάσεις της μισθωθείσας εκμεταλλεύσεως του Kaarben και διέκοψε αρχικά πλήρως την παραγωγή γάλακτος στο Alkersleben. Ωστόσο, κατά τα επόμενα έτη, άρχισε εκ νέου, σε περιορισμένη έκταση, την παραγωγή γάλακτος στο Alkersleben.
- 18 Κατ' εφαρμογήν των σχετικών διατάξεων της MGV, το Landesverwaltungsamt Thüringen, με απόφαση της 14ης Ιουνίου 1999, ανακάλεσε την ποσότητα αναφοράς που είχε παραχωρηθεί προσωρινά στον προσφεύγοντα της κύριας δίκης με την αιτιολογία ότι ο συνεταιρισμός είχε διακόψει την παραγωγή γάλακτος στο Alkersleben. Ο προσφεύγων της κύριας δίκης προσέβαλε την εν λόγω απόφαση, προβάλλοντας ιδίως ότι, αφενός, δεν είχε διακόψει την παραγωγή γάλακτος αλλά απλώς καθόρισε δύο τύπους παραγωγής (στο Alkersleben και στο Kaarben) και, αφετέρου, ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δεν υπάρχει νόμιμο έρεισμα για την επιβολή υποχρεώσεως παραγωγής του γάλακτος την έδρα της εκμεταλλεύσεως. Με απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 2000, το Landesverwaltungsamt Thüringen απέρριψε το ένδικο βοήθημα του προσφεύγοντος της κύριας δίκης, ο οποίος, ακολούθως, άσκησε προσφυγή ακυρώσεως των εν λόγω αποφάσεων ενώπιον του Verwaltungsgericht Weimar.

19 Κρίνοντας ότι η επίλυση της διαφοράς, της οποίας επελήφθη, απαιτεί ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Verwaltungsgericht Weimar αποφάσισε να αναστείλει την εκδίκαση της υποθέσεως και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 9, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 [όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 1256/99] ή κάποια άλλη διάταξη περί των εγγυημένων ποσοτήτων γάλακτος, με αναφορά στην απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15ης Ιανουαρίου 1991, C-341/89, Ballmann [Συλλογή 1991, σ. I-25], την έννοια ότι στην ποσότητα αναφοράς που έχει παραχωρηθεί προσωρινώς σε εκμετάλλευση ή τμήμα εκμεταλλεύσεως που ευρίσκεται στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας (εν προκειμένω: στη Θουριγγία) πρέπει να καταλογίζεται και η ποσότητα γάλακτος που παράγεται υπό τη διεύθυνση του επικεφαλής της γεωργικής εκμεταλλεύσεως από τις αγελάδες του, τις ευρισκόμενες εντός μισθωμένων χώρων στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας (ομόσπονδο κράτος του Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας);

2) Ή μήπως η ποσότητα γάλακτος που συλλέγεται με τον τρόπο αυτό πρέπει να καταλογίζεται στην ποσότητα αναφοράς που παραχωρήθηκε προσωρινά στον εκμισθωτή κτηνοτρόφο, ο οποίος είναι και εν μέρει ο ίδιος παραγωγός γάλακτος και η προσωρινώς παραχωρηθείσα ποσότητα αναφοράς πρέπει να αφαιρείται υπέρ της Θουριγγίας όταν, όπως στην παρούσα περίπτωση, μεταξύ του τμήματος της εκμεταλλεύσεως στο οποίο παραχωρήθηκε η ποσότητα αναφοράς και του τμήματος της εκμεταλλεύσεως στο οποίο παράγεται το γάλα υπάρχουν εσωτερικά σύνορα που διαχωρίζουν τα ομόσπονδα κράτη και, σε αντιδιαστολή προς την προεκτεθείσα απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 15ης Ιανουαρίου 1991, η εκμετάλλευση ή το τμήμα της εκμεταλλεύσεως στο οποίο παραχωρήθηκε προσωρινώς η ποσότητα αναφοράς διατηρείται απλώς και μόνον ως έδρα της εκμεταλλεύσεως, παράγει δε και παραδίδει ποσοστό μικρότερο του 5 % της ποσότητας αναφοράς (ζωϊκό κεφάλαιο/ παραγωγή γάλακτος);

3) Έχει σημασία για την απάντηση στα ερωτήματα αυτά το γεγονός ότι η εκμετάλλευση, στην οποία παράγεται το γάλα, ευρίσκεται επί εδάφους το οποίο ανήκε στην πρώην Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας, αλλά το έδαφος αυτό ενσωματώθηκε στην Κάτω Σαξωνία διά συμβάσεως η οποία συνήφθη μεταξύ της Κάτω Σαξονίας και του Μεκλεμβούργου-Δυτικής Πομερανίας, ομόσπονδων κρατών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας;»

Επί του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 20 Με τα δύο πρώτα ερωτήματά του, τα οποία επιβάλλεται να συνεξετασθούν, το αιτούν δικαστήριο θέτει κατ' ουσίαν το ζήτημα εάν το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, έχει την έννοια ότι το σύνολο της ποσότητας γάλακτος, που παράγεται αυτοτελώς, από κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, σε εγκαταστάσεις μισθωμένες από αυτόν, οι οποίες ευρίσκονται στο εν λόγω έδαφος αλλά σε διαφορετικά ομόσπονδα κράτη, πρέπει να καταλογισθεί στην ποσότητα αναφοράς η οποία του παραχωρήθηκε προσωρινά.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 21 Ο προσφεύγων της κύριας δίκης διατείνεται ότι, όπως προκύπτει από την προπαρατεθείσα απόφαση Ballmann, δυνάμει του άρθρου 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, ο παραγωγός μπορεί να παράγει γάλα σε διάφορους τόπους εκμεταλλεύσεως στο πλαίσιο του συνόλου των μονάδων παραγωγής τις οποίες διαχειρίζεται, εφόσον αυτές ευρίσκονται στη γεωγραφική επικράτεια της Κοινότητας. Κατά τον προσφεύγοντα της κύριας δίκης, το κοινοτικό δίκαιο δεν απαιτεί την ανάκληση ποσότητας αναφοράς προσωρινώς παραχωρηθείσας, σε περίπτωση κατά την οποία το τμήμα εκμεταλλεύσεως, στο οποίο παράγεται το γάλα, και η εκμετάλλευση, στην οποία παραχωρήθηκε η ποσότητα αναφοράς, χωρίζονται με τα εσωτερικά σύνορα μεταξύ ομόσπονδων κρατών, και μάλιστα ακόμα και εάν η τελευταία αυτή εγκατάσταση διατηρείται απλώς και μόνον ως έδρα της εκμεταλλεύσεως, παράγει δε και παραδίδει ποσοστό μικρότερο του 5 % της ποσότητας αναφοράς. Δυνάμει του κοινοτικού δικαίου, έχει σημασία μόνον το γεγονός ότι η εκμετάλλευση και οι μονάδες παραγωγής της ευρίσκονται εντός της γεωγραφικής επικράτειας της Κοινότητας.
- 22 Αντιθέτως, το καθού η προσφυγή της κύριας δίκης και η Γερμανική Κυβέρνηση φρονούν ότι το άρθρο 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3950/92 αντιτίθεται στη μεταβίβαση της ποσότητας αναφοράς, ακόμα και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Η ίδια λύση θα εδίδετο επίσης και υπό το πρίσμα των διατάξεων του εθνικού δικαίου.

23 Κατά την άποψη της Γερμανικής Κυβερνήσεως, για τη ρύθμιση των ποσοτώσεων γάλακτος, η οποία έπρεπε να εφαρμόζεται στα νέα ομόσπονδα κράτη μέχρι της 31ης Μαρτίου 2000, αρμόδιος ήταν ο Γερμανός νομοθέτης, ο οποίος θέσπισε την αρχή της συνδέσεως των εν λόγω ποσοτώσεων με την εκμετάλλευση. Δυνάμει αυτής της αρχής, οι ποσότητες αναφοράς, οι οποίες παραχωρήθηκαν προσωρινώς σε εκμεταλλεύσεις ευρισκόμενες σε έδαφος της πρώην ΛΔΓ, μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικώς και μόνον στον αντίστοιχο τόπο εκμεταλλεύσεως, απαγορεύεται δε οποιαδήποτε μετάθεση της παραγωγής σε άλλον τόπο, ακόμα και διά μισθωτικής συμβάσεως. Η εν λόγω κυβέρνηση διευκρινίζει ότι, προκειμένου να εξασφαλισθεί η τήρηση αυτού του κανόνα, οι διατάξεις της MGV προέβλεπαν ότι, σε περίπτωση μεταθέσεως της παραγωγής, η προσωρινώς παραχωρηθείσα ποσότητα αναφοράς ανακαλούνταν και εντασσόταν στο εθνικό απόθεμα. Κατά τη Γερμανική Κυβέρνηση, οι έννοιες των «νέων ομόσπονδων κρατών» ή «παλαιών ομόσπονδων κρατών», καθώς και οι αρχές που εξαγγέλθηκαν με την προπαρατεθείσα απόφαση Ballmann, δεν έχουν σημασία για την επίλυση της διαφοράς της οποίας επελήφθη το αιτούν δικαστήριο. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι η παραγωγή του προσφεύγοντος της κύριας δίκης είχε, τουλάχιστον προσωρινά, διακοπεί πλήρως στο Alkersleben, επληρούντο οι προϋποθέσεις της MGV για την ανάκληση της ποσότητας αναφοράς η οποία του είχε παραχωρηθεί.

24 Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, και 4, παράγραφος 4, του αυτού κανονισμού, έχει την έννοια ότι γαλακτοπαραγωγός, εγκατεστημένος στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, μόνον στο έδαφος αυτό επιτρέπεται να παράγει τις ποσότητες αναφοράς, οι οποίες του παραχωρήθηκαν. Επομένως, προτείνει να δοθεί στο αιτούν δικαστήριο η απάντηση ότι το σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος, οι οποίες παρήχθησαν από παραγωγό εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ σε μονάδες παραγωγής, κατά την έννοια του άρθρου 9, στοιχείο δ', του κανονισμού 3950/92, εγκατεστημένες ομοίως στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, πρέπει να καταλογιστούν στην ποσότητα αναφοράς η οποία είχε προσωρινώς παραχωρηθεί στον εν λόγω παραγωγό.

Απάντηση του Δικαστηρίου

25 Προκαταρκτικώς υπενθυμίζεται ότι από την εν γένει οικονομία της ρυθμίσεως για την πρόσθετη εισφορά επί του γάλακτος προκύπτει ότι στους κατόχους γεωργικών

εκμεταλλεύσεων δεν παραχωρείται ποσότητα αναφοράς παρά μόνον εφόσον έχουν την ιδιότητα του παραγωγού (αποφάσεις Ballmann, προπαρατεθείσα, σκέψη 9, και της 20ής Ιουνίου 2002, C-401/99, Thomsen, (Συλλογή 2002, σ. I-5775, σκέψη 32).

- 26 Ομοίως, ποσότητα αναφοράς παραχωρηθείσα σε κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως δεν μπορεί να του αφαιρεθεί παρά μόνον εάν αυτός απολέσει την εν λόγω ιδιότητα. Σύμφωνα με το άρθρο 5, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 3950/92, οι ποσότητες αναφοράς, τις οποίες διαθέτουν οι παραγωγοί που δεν έχουν θέσει σε εμπορία γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα για περίοδο δώδεκα μηνών, προστίθενται στο εθνικό απόθεμα και μπορούν να ανακατανεμηθούν.
- 27 Κατά συνέπεια, προκειμένου να δοθεί απάντηση στα δύο πρώτα ερωτήματα, πρέπει να εξεταστεί εάν, σε περίπτωση που κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως εγκατεστημένης σε ένα από τα νέα ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, ο οποίος διαθέτει ποσότητα αναφοράς, μεταφέρει την παραγωγή του σε γάλα, κατά το μεγαλύτερο μέρος της, σε μονάδα παραγωγής ευρισκόμενη σε άλλο από τα νέα αυτά ομόσπονδα κράτη, ο εν λόγω κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως χάνει την ιδιότητα του παραγωγού γάλακτος, κατά την έννοια του κανονισμού 3950/92, ώστε οι αρμόδιες αρχές να μπορούν να του αφαιρέσουν την ποσότητα αναφοράς, η οποία του είχε παραχωρηθεί.
- 28 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, ως προς την έννοια του παραγωγού, το άρθρο 9, στοιχείο γ', του κανονισμού 3950/92 διευκρινίζει ότι, για τους σκοπούς αυτού του κανονισμού, νοείται ως παραγωγός ο κάτοχος γεωργικής εκμεταλλεύσεως, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων, η εκμετάλλευση των οποίων ευρίσκεται εντός του εδάφους κράτους μέλους, που πωλεί γάλα ή άλλα γαλακτοκομικά προϊόντα απευθείας στον καταναλωτή ή/και που παραδίδει στον αγοραστή.
- 29 Όσον αφορά την έννοια της εκμεταλλεύσεως, αυτή ορίζεται στο άρθρο 9, στοιχείο δ', του εν λόγω κανονισμού ως το σύνολο των μονάδων παραγωγής τις οποίες διαχειρίζεται ο παραγωγός και οι οποίες ευρίσκονται εντός του εδάφους κράτους μέλους.

- 30 Από τους ανωτέρω ορισμούς προκύπτει ότι η ιδιότητα του παραγωγού αναγνωρίζεται σε κάθε πρόσωπο που διαχειρίζεται μια εκμετάλλευση, δηλαδή ένα σύνολο μονάδων παραγωγής ευρισκομένων εντός του εδάφους κράτους μέλους, και το οποίο πωλεί ή παραδίδει γάλα ή γαλακτοκομικά προϊόντα, χωρίς να είναι αναγκαίο να έχει την κυριότητα των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιεί για την παραγωγή του. Η έννοια του παραγωγού επομένως δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως μη καλύπτουσα την κατηγορία των μισθωτών των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Ballmann, σκέψη 12).
- 31 Συνεπώς, η ιδιότητα του παραγωγού δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση να παράγει ο ενδιαφερόμενος, εν όλω ή εν μέρει, την ποσότητα αναφοράς, της οποίας είναι δικαιούχος, στις μονάδες παραγωγής τις οποίες εκμεταλλεύεται όταν του παραχωρήθηκε αυτή η ποσότητα (βλ. συναφώς την προπαρατεθείσα απόφαση Ballmann, σκέψη 14).
- 32 Τέλος, η εκτίμηση περί συνδρομής της ιδιότητας του παραγωγού πρέπει να γίνεται λαμβανομένου υπόψη του συνόλου του γεωγραφικού εδάφους ενός κράτους μέλους.
- 33 Κατόπιν των ανωτέρω, συνάγεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92 αντιτίθενται στην επιβολή σε γαλακτοπαραγωγό, ο οποίος διαθέτει ποσότητα αναφοράς, της υποχρέωσης, επί ποινή απώλειας της ιδιότητας του παραγωγού, να παράγει αυτήν την ποσότητα εν όλω, ή τουλάχιστον εν μέρει, στις μονάδες παραγωγής τις οποίες εκμεταλλεύεται κατά την ημερομηνία παραχωρήσεως της εν λόγω ποσότητας. Αντιθέτως, ο παραγωγός είναι ελεύθερος να παράγει την ποσότητα αναφοράς, η οποία του παραχωρήθηκε από κράτος μέλος, στον τόπο παραγωγής της επιλογής του, αφ' ης στιγμής ο τόπος παραγωγής ευρίσκεται εντός του εδάφους του εν λόγω κράτους, ανεξαρτήτως εάν ο ενδιαφερόμενος παραγωγός έχει την κυριότητα ή είναι μισθωτής των εγκαταστάσεων παραγωγής.
- 34 Παρά ταύτα, στην ιδιαίτερη περίπτωση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, πρέπει να συνεκτιμηθεί το γεγονός ότι ο κανονισμός 3950/92 περιλαμβάνει ορισμένες ειδικές διατάξεις ως προς την εφαρμογή του καθεστώτος συμπληρωματικής εισφοράς επί του γάλακτος στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ.

- 35 Πράγματι, όπως συνάγεται από την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3950/92, ο κοινοτικός νομοθέτης έκρινε ότι η εφαρμογή του καθεστώτος ελέγχου της γαλακτοκομικής παραγωγής ενδέχεται να θέσει υπό αμφισβήτηση την αναδιάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ.
- 36 Συνεπώς, προς διευκόλυνση της αναδιάρθρωσεως των εν λόγω εκμεταλλεύσεων, ο πίνακας του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 3950/92 ορίζει, σε υποσημείωση, το μερίδιο, από τις συνολικές εγγυημένες ποσότητες για την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το οποίο έχει επιφυλαχθεί για τις παραδόσεις και τις απευθείας πωλήσεις των παραγωγών που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος των νέων ομόσπονδων κρατών. Οι αρμόδιες γερμανικές αρχές όφειλαν, επομένως, να κατανείμουν το εν λόγω μερίδιο αποκλειστικά μεταξύ αυτών των παραγωγών, κατά τρόπον ώστε το άθροισμα των ατομικών ποσοτήτων αναφοράς να μην υπερβαίνει τα προβλεπόμενα όρια του μεριδίου.
- 37 Παρέπεται ότι ο κοινοτικός νομοθέτης εξομοίωσε κατ' ουσίαν το έδαφος της πρώην ΛΔΓ προς το έδαφος κράτους μέλους για τους σκοπούς της εφαρμογής του κανονισμού 3950/92 κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου.
- 38 Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, συσχετιζόμενο με τον πίνακα του άρθρου 3, παράγραφος 2, του αυτού κανονισμού, έχει την έννοια ότι ο παραγωγός γάλακτος, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, δικαιούται να επιλέγει, ανεξαρτήτως εάν έχει κυριότητα ή είναι μισθωτής των εγκαταστάσεων παραγωγής, τον τόπο παραγωγής της ποσότητας αναφοράς, η οποία του έχει παραχωρηθεί, εφόσον ο τόπος αυτός ευρίσκεται στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ.
- 39 Ο ισχυρισμός, τον οποίο προβάλλουν η Γερμανική Κυβέρνηση και το καθού της κύριας δίκης, ότι ο εθνικός νομοθέτης δικαιούται να επιβάλλει οι ποσότητες αναφοράς, οι οποίες παραχωρούνται στους παραγωγούς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος των νέων ομόσπονδων κρατών, να παράγονται στον αντίστοιχο τόπο εκμεταλλεύσεως, δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

- 40 Πράγματι, αφενός, ουδεμία διάταξη του κανονισμού 3950/92 παρέχει έρεισμα, ακόμα και εμμέσως, σε παρόμοια ερμηνεία των διατάξεων του άρθρου 9, στοιχεία γ' και δ', όσον αφορά τους παραγωγούς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ.
- 41 Αφετέρου, η ερμηνεία αυτή θα αντέβαινε προς τους στόχους τους οποίους υπηρετεί το κατά παρέκκλιση προσωρινό καθεστώς υπέρ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ. Πράγματι, η υποχρέωση αναθέσεως της παραγωγής αποκλειστικά στις μονάδες παραγωγής, οι οποίες αποτέλεσαν τη βάση για την παραχώρηση των ποσοτήτων αναφοράς, θα είχε ως συνέπεια να παραμείνουν οι μονάδες αυτές στην κατάσταση στην οποία ευρίσκοντο κατά την ημερομηνία παραχώρησης των εν λόγω ποσοτήτων. Όμως, η αναδιάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο σύνολο του εδάφους της πρώην ΛΔΓ θα διακυβευόταν, εάν οι παραγωγοί δεν είχαν τη δυνατότητα να επιφέρουν στην εγκατάσταση των μονάδων παραγωγής τους όλες τις τροποποιήσεις και τις βελτιώσεις που θεωρούν σκόπιμες, εντός των ορίων αυτού του εδάφους.
- 42 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να δοθεί η απάντηση στο πρώτο και δεύτερο προδικαστικό ερώτημα ότι το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, έχει την έννοια ότι το σύνολο της ποσότητας γάλακτος, που παράγεται αυτοτελώς, από κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, σε εγκαταστάσεις μισθωμένες από αυτόν, οι οποίες ευρίσκονται στο εν λόγω έδαφος αλλά σε διαφορετικά ομόσπονδα κράτη, πρέπει να καταλογισθεί στην ποσότητα αναφοράς η οποία του παραχωρήθηκε προσωρινά.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 43 Με το τρίτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο θέτει, κατ' ουσίαν, το ζήτημα εάν το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, έχει την έννοια ότι

οι αρμόδιες εθνικές αρχές μπορούν να απαγορεύσουν σε παραγωγό, εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, να μεταφέρει την παραγωγή του σε γάλα σε εγκαταστάσεις ευρισκόμενες σε κοινότητα η οποία, μολονότι αποτελούσε μέρος του εν λόγω εδάφους κατά την ημερομηνία επανενώσεως της Γερμανίας, ανήκει εφεξής σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατόπιν συμβάσεως η οποία συνήφθη μετά από την ως άνω ημερομηνία.

Επί του παραδεκτού

- 44 Η Γερμανική Κυβέρνηση διατείνεται ότι το κοινοτικό δίκαιο δεν ρυθμίζει το ζήτημα του νομικού χαρακτηρισμού ο οποίος πρέπει να προσδοθεί, υπό το πρίσμα των διατάξεων περί των ποσοτώσεων γάλακτος, σε τμήμα της διοικητικής επικράτειας νέου ομόσπονδου κράτους, το οποίο παραχωρείται, διά συμβάσεως, σε παλαιό ομόσπονδο κράτος. Το εν λόγω ζήτημα εμπίπτει στο εθνικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως είναι απαράδεκτη ως προς το σημείο αυτό.
- 45 Συναφώς, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο της προβλεπόμενης από το άρθρο 234 ΕΚ συνεργασίας μεταξύ του Δικαστηρίου και των εθνικών δικαστηρίων, εναπόκειται αποκλειστικώς στο εθνικό δικαστήριο, που έχει επιληφθεί της διαφοράς και φέρει την ευθύνη της μέλλουσας να εκδοθεί δικαστικής αποφάσεως, να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιομορφίες της υποθέσεως, τόσο την αναγκαιότητα μιας προδικαστικής αποφάσεως για την έκδοση της δικής του αποφάσεως όσο και το λυσιτελές των ερωτημάτων που υποβάλλει στο Δικαστήριο. Συνεπώς, εφόσον τα υποβληθέντα ερωτήματα αφορούν την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, το Δικαστήριο υποχρεούται, κατ' αρχήν, να απαντήσει (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, *Bosman*, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 59, και της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, C-255/00, *Grundig Italiana*, Συλλογή 2002, σ. I-8003, σ. 30).
- 46 Βεβαίως, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εναπόκειται στο Δικαστήριο να ερευνήσει τις συνθήκες υπό τις οποίες του έχουν υποβληθεί τα ερωτήματα από τον εθνικό δικαστή, προκειμένου να ελέγξει κατά πόσον είναι αρμόδιο να απαντήσει. Δεν είναι δυνατόν

να προβληθεί άρνηση απαντήσεως σε προδικαστικό ερώτημα εθνικού δικαστηρίου παρά μόνον όταν προδήλως προκύπτει ότι η ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου την οποία ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικό ή ακόμα όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά ή νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του υποβλήθηκαν (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Μαρτίου 2001, C-379/98, PreussenElektra, Συλλογή 2001, σ. I-2099, σκέψη 39, και την προπαρατεθείσα Grundig Italiana, σκέψη 31).

- 47 Στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, δεν χωρεί αμφιβολία ότι το τρίτο ερώτημα αφορά την ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων του κανονισμού 3950/92, όπως διευκρινίστηκε με την απάντηση στα δύο πρώτα ερωτήματα. Πράγματι, το Δικαστήριο ερωτάται εάν συγκεκριμένο πραγματικό περιστατικό, ήτοι η υπαγωγή της Κοινότητας, στην οποία ευρίσκεται η μισθωθείσα εκμετάλλευση παραγωγής γάλακτος, σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, μπορεί να έχει σημασία γι' αυτήν την ερμηνεία.
- 48 Συνεπώς, το τρίτο ερώτημα αφορά την ερμηνεία διατάξεων του κοινοτικού δικαίου και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί απαράδεκτο.

Επί της ουσίας

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 49 Ο προσφεύγων της κύριας δίκης θεωρεί ότι, στο πλαίσιο του κανονισμού 3950/92, το ζήτημα εάν οι μισθωθείσες γαίες βρίσκονται στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, ή όχι, στερείται σημασίας. Κατ' αυτόν, η έδρα της εκμεταλλεύσεως στο Alkersleben και ο

τόπος παραγωγής στο Κααρβεν πρέπει να θεωρηθούν μέρος του εδάφους της πρώην ΛΔΓ, διότι η κοινότητα του Κααρβεν ενσωματώθηκε στο ομόσπονδο κράτος της Κάτω Σαξονίας μετά την επανένωση της Γερμανίας.

- 50 Το καθού της κύριας δίκης θεωρεί ότι η ενσωμάτωση της κοινότητας του Κααρβεν σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη πρέπει να ληφθεί υπόψη. Προβάλλει ότι, δεδομένου ότι ο Γερμανός νομοθέτης είχε προβλέψει δύο τελείως διαφορετικά καθεστάτα, εφαρμοστέα, το μεν στα παλαιά και το δε στα νέα ομόσπονδα κράτη, δεν επιτρεπόταν η μεταβίβαση της ποσότητας αναφοράς σε εκμετάλλευση εκτός του εδάφους της πρώην ΛΔΓ, όποιοι και αν ήταν οι όροι της συμβάσεως.
- 51 Η Επιτροπή, επικαλουμένη τις διατάξεις των άρθρων 3, παράγραφος 2, και 4, παράγραφος 4, του κανονισμού 3950/92, καθώς και την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη αυτού, ισχυρίζεται ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη η διάκριση μεταξύ των παλαιών και των νέων ομόσπονδων κρατών. Ωστόσο, εκτιμά ότι στην ποσότητα αναφοράς, η οποία παραχωρήθηκε σε παραγωγό εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, πρέπει να καταλογιστεί το σύνολο των ποσοτήτων γάλακτος τις οποίες παρήγαγε σε αυτό το έδαφος, ακόμα και εάν, κατά την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως περί καταλογισμού, η κοινότητα, στην οποία ευρίσκονται οι μονάδες παραγωγής, υπάγεται πλέον σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 52 Συναφώς, επιβάλλεται, αφενός, να υπομνησθεί ότι ο κοινοτικός νομοθέτης εξέδωσε τις διατάξεις του κανονισμού 3950/92, οι οποίες αφορούν ειδικώς το έδαφος της πρώην ΛΔΓ, προκειμένου να μη διακυβευθεί η αναδιάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που ευρίσκονται στο εν λόγω έδαφος.

- 53 Αφετέρου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η εν λόγω αναδιάρθρωση ήταν αναγκαία εξαιτίας του οικονομικού συστήματος, το οποίο ίσχυσε στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ πριν από την επανένωση της Γερμανίας, και προκειμένου να καταστεί δυνατή η ενσωμάτωση του εδάφους αυτού σε σύστημα οικονομίας της αγοράς.
- 54 Κατά συνέπεια, το ειδικό καθεστώς ως προς τη συμπληρωματική εισφορά επί του γάλακτος, το οποίο έχει προβλεφθεί προσωρινά για την πρώην ΛΔΓ, είναι εφαρμόσιμο στο σύνολο του εδάφους αυτής, όπως οριζόταν κατά την ημερομηνία επανένωσης της Γερμανίας.
- 55 Ως εκ τούτου, η υπαγωγή τμήματος αυτού του εδάφους σε παλαιό ομόσπονδο κράτος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, η οποία επισυνέβη μετά από την εν λόγω ημερομηνία, δεν επηρεάζει τη δυνατότητα παραγωγού εγκατεστημένου στην πρώην ΛΔΓ να μεταφέρει την παραγωγή του σε γάλα σε αυτό το τμήμα εδάφους, εφόσον οι ποσότητες γάλακτος, οι οποίες παράγονται κατ' αυτόν τον τρόπο, καταλογίζονται στη συνολική εγγυημένη ποσότητα της πρώην ΛΔΓ (βλ. συναφώς, προκειμένου περί γαλακτοκομικής εκμεταλλεύσεως ευρισκομένης, εν μέρει, σε άλλο κράτος μέλος, την απόφαση της 23ης Ιανουαρίου 1997, C-463/93, St. Martinus Elten, Συλλογή 1997, σ. I-255, σκέψεις 27 και 28).
- 56 Κατόπιν των ανωτέρω, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, αντιτίθεται στην εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών απαγόρευση σε παραγωγό, εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην ΛΔΓ, να μεταφέρει τη γαλακτοκομική του παραγωγή σε εγκαταστάσεις ευρισκόμενες σε κοινότητα η οποία, μολονότι αποτελούσε μέρος του εν λόγω εδάφους κατά την ημερομηνία επανένωσης της Γερμανίας, ανήκει εφεξής

σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατόπιν συμβάσεως η οποία συνήφθη μετά από την ως άνω ημερομηνία.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 57 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίες κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με διάταξη της 23ης Μαΐου 2001, το Verwaltungsgericht Weimar, αποφαίνεται:

- 1) Το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού (ΕΟΚ) 3950/92 του Συμβουλίου, της 28ης Δεκεμβρίου 1992, για τη θέσπιση συμπληρωματικής εισφοράς στον

τομέα του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 751/1999 της Επιτροπής, της 9ης Απριλίου 1999, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, έχει την έννοια ότι το σύνολο της ποσότητας γάλακτος, που παράγεται αυτοτελώς, από κάτοχο γεωργικής εκμεταλλεύσεως εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, σε εγκαταστάσεις μισθωμένες από αυτόν, οι οποίες ευρίσκονται στο εν λόγω έδαφος αλλά σε διαφορετικά ομόσπονδα κράτη, πρέπει να καταλογισθεί στην ποσότητα αναφοράς η οποία του παραχωρήθηκε προσωρινά.

- 2) Το άρθρο 9, στοιχεία γ' και δ', του κανονισμού 3950/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 751/1999, σε συνδυασμό με τα άρθρα 3, παράγραφος 2, 4, παράγραφος 4, και 5 του εν λόγω κανονισμού, αντιτίθεται στην εκ μέρους των αρμόδιων εθνικών αρχών απαγόρευση σε παραγωγό, εγκατεστημένο στο έδαφος της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας, να μεταφέρει τη γαλακτοκομική του παραγωγή σε εγκαταστάσεις ευρισκόμενες σε κοινότητα η οποία, μολονότι αποτελούσε μέρος του εν λόγω εδάφους κατά την ημερομηνία επανενώσεως της Γερμανίας, ανήκει εφεξής σε ένα από τα παλαιά ομόσπονδα κράτη της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας κατόπιν συμβάσεως η οποία συνήφθη μετά από την ως άνω ημερομηνία.

Schintgen

Σκουρής

Colneric

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Μαΐου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

R. Grass

R. Schintgen